

**Seguretat i Responsabilitat Penal**

Codi: 106681

Crèdits: 6

| Titulació                              | Tipus | Curs | Semestre |
|----------------------------------------|-------|------|----------|
| 2502501 Prevenció i Seguretat Integral | OB    | 1    | 2        |

**Professor/a de contacte**

Nom: María del Carmen Medina Martinez

Correu electrònic: mariadelcarmen.medina@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: No

**Prerequisits**

No hi ha prerequisits

**Objectius**

Des de l'àmbit teòric

1. Comprendre i poder sintetitzar la gestió de les organitzacions des d'un context jurídic-penal.
2. Conèixer la responsabilitat penal en la que poden incórrer a la feina.
3. Comprendre i poder sintetitzar un text jurídic-penal.
4. Profunditzar els seus coneixements en el Codi Penal Espanyol

Des de l'àmbit pràctic

1. Comunicar-se eficaçment tant de forma oral com escrita.
2. Poder donar informació jurídica sobre assumptes penals a infractors i víctimes.
3. Familiaritzar-se amb les bases de dades jurídiques i utilitzar-les.
4. Interpretar i comprendre una resolució judicial i les diferents eines del dret penal.

**Competències**

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Adaptar-se a situacions imprevistes.
- Amb caràcter general, posseir i comprendre coneixements bàsics en matèria de prevenció i seguretat integral.
- Contribuir a la presa de decisions d'inversió en prevenció i seguretat.
- Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.

- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud proactiva respecte al desenvolupament de la pròpia carrera professional i el creixement personal.
- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
- Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.

## Resultats d'aprenentatge

1. Adaptar-se a situacions imprevistes.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió
3. Aplicar els fonaments d'estadística, d'economia i finances, de marc legal aplicable i d'informàtica necessaris per aplicar la prevenció i la seguretat integral.
4. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
5. Donar resposta als problemes aplicant el coneixement a la pràctica.
6. Identificar els elements clau dels processos de definició de les polítiques de seguretat de les organitzacions.
7. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
8. Mantenir una actitud proactiva respecte al desenvolupament de la pròpia carrera professional i el creixement personal.
9. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
10. Que els estudiants puguin transmetre informació idees, problemes i solucions a un públic tan especialitzat com no especialitzat
11. Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
12. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
13. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.
14. Utilitzar la capacitat d'anàlisi i de síntesi per a la resolució de problemes.
15. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

## Continguts

### BLOC I: Responsabilitat Penal en Seguretat Integral. Part General.

#### TEMA 1. EL SISTEMA PENAL I EL DRET PENAL COM A MARC NORMATIU DE LA SEGURETAT

Relació del sistema penal i el dret penal amb el sector de la seguretat: Sistema penal. Els operadors penals i les institucions que intervenen al sistema penal. El dret penal com a part del sistema penal.

Marc normatiu que afecta al sector de la seguretat. Dret Penal. El seu concepte i legitimació. Principis fonamentals del dret penal modern.

Les fonts del Dret Penal. La interpretació de la llei penal. Delictes greus i delictes lleus. Penes i mesures de seguretat.

## TEMA 2. LIMITS DE LA RESPONSABILITAT PENAL EN SEGURETAT. PRINCIPIS CONSTITUCIONALS DE LES LLEIS PENALS.

Límits de la responsabilitat penal en seguretat. Principis constitucionals de les lleis penals.

El principi de legalitat i les seves garanties. El principi de mínima lesivitat. Principi de culpabilitat. La tutela judicial efectiva.

## TEMA 3. EL DELICTE I LA RESPONSABILITAT PENAL EN SEGURETAT I

La infracció penal: definició i classes. Tipicitat. L'acció i l'omissió a la infracció penal. Responsabilitat penal subjectiva en seguretat: Dol e imprudència. Cas Fortuït.

La responsabilitat penal per ommissió al sector de la seguretat. Omissió pròpia e impròpia. El camí del delictes i l'autoria al món de la seguretat. Graus d'execució de la infracció penal. Autoria i participació.

Circumstàncies eximents de la responsabilitat penal des de la perspectiva del sector de la seguretat

La responsabilitat penal. Antijuridicitat i Causes de Justificació. Culpabilitat i causes d'exclusió. Imputabilitat. Punibilitat en la infracció penal. Circumstàncies que eximeixen, modifiquen o extingeixen la responsabilitat criminal.

## BLOC II: Responsabilitat Penal en Seguretat Integral. Part Especial.

### TEMA 1. RESPONSABILITATS PENALS DERIVADES DE L' EXERCICI DE LA PROFESSION A L'ÀMBIT DE LA SEGURETAT.

Especial referència a la responsabilitat per mort, lesions i detencions il·legals.

Responsabilitat per ommissió de funcions: ommissió del deure de socors i denegació d'assistència sanitària

### TEMA 2: FIGURES DELICTIVES MÉS HABITUALS DINS L'ÀMBIT PROFESSIONAL DE LA SEGURETAT.

Especial referència a l'àmbit de la responsabilitat patrimonial: furt, robatori i danys. Especial referència a la responsabilitat penal a l'àmbit de la salut pública.

### TEMA 3. ANÀLISI DE LA RESPONSABILITAT PENAL COM A SUBJECTE ACTIU I PASSIU DE DELICTES ESPECIALS A L'ÀMBIT DE LA SEGURETAT.

Especial referència als delictes d'Atemptat, Resistència i Desobediència

Delictes contra la Integritat moral: de la Tortura i altres delictes contra la integritat moral. Delicte contra la seguretat i higiene en el treball. Introducció. Marc jurídic. Bé jurídic protegit. Anàlisi dels elements normatius: el legalment obligat, normes de prevenció de riscos laborals. Realització Dolosa i Imprudent. Concurs de delictes.

## **Metodologia**

La metodologia docent consistirà en la combinació de l'estudi dels materials amb l'estudi del cas i del treball supervisat i autònom per part de l'alumne per millorar l'adquisició de coneixements i competències.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Activitats formatives

| Títol                                                                                       | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                          |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|---------------------------------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                            |       |      |                                                   |
| Avaluació                                                                                   | 4     | 0,16 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 |
| Classes teòriques amb suport TIC per resoldre dubtes                                        | 12    | 0,48 | 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 15                |
| Tipus: Supervisades                                                                         |       |      |                                                   |
| Forums de debat, resolució de casos pràctics i proves. tutories i sessions videoconferencie | 20    | 0,8  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 |
| Tipus: Autònomes                                                                            |       |      |                                                   |
| Resolució de casos pràctics. Realització de treballs. Estudi personal                       | 110   | 4,4  | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 |

## Avaluació

### AVALUACIÓ CONTINUADA

El sistema d'avaluació d'aquesta assignatura s'estructura en dos apartats clarament diferenciats:

#### 1.Resolució de casos pràctics

Exercicis i problemes: entrega dels exercicis i problemes que es plantegin a l'aula moodle.

L' alumne ha de realitzar quatre exercicis, amb un valor de 5 punts respecte la nota final.

La nota d'aquests exercicis (5 punts (nota màxima) respecte la nota final de l'assignatura) es sumarà a la mitjana obtinguda de les proves teòriques individuals sempre que aquestes hagin estat superades en les condicions que s'especifiquen a l'apartat següent\*.

#### 2. Proves teòriques individuals

Examen escrit: proves escrites que permeten valorar els coneixements adquirits per l' estudiant.

L' alumne ha de superar dues proves escrites tipus test. El valor de les mateixes serà de 2,5 punts, cadascuna, respecte de la nota final de l'assignatura. Sent el valor total de 5 sobre 10 punts.

\*L'alumne que obtingui un 2 sobre 5 del conjunt de les proves teòriques se li podrà sumar la nota que hagi obtingut de la part pràctica.

Examen de recuperació.

L'alumne que no superi l'assignatura, que no arribi a un 5 (total) sobre 10, o bé no haig pogut seguir l'avaluació continuada, podrà presentar-se a l'examen final del total de l'assignatura. Aquest examen consistirà en una prova d'avaluació a la que es revaluaran el conjunt dels continguts de l'assignatura. La nota obtinguda en aquest examen serà la nota de l'assignatura i com a màxim serà un 5.

Plagi.

Sense perjudici d'altres mesures disciplinàries que s'estimin oportunes, i d'acord amb la normativa acadèmica vigent, les irregularitats comeses per un estudiant que puguin conduir a una variació de la qualificació es qualificaran amb un zero (0). Per exemple, plagiar, copiar, deixar copiar, ..., una activitat d'avaluació, implicarà suspendre aquesta activitat d'avaluació amb un zero (0). Les activitats d'avaluació qualificades d'aquesta forma i per aquest procediment no seran recuperables.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                                                                              | Pes                  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------|------|-----------------------------------------------|
| Dues Proves teòriques individuals: proves escrites que permetin valorar els coneixements adquirits per l'estudiant | 50% (25% cada prova) | 2     | 0,08 | 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 14               |
| Resolució de casos pràctics. Realització de treballs.                                                              | 50% (25% cada prova) | 2     | 0,08 | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 15 |

## Bibliografia

### BIBLIOGRAFIA BÁSICA

#### MANUALS RECOMANATS:

ENRIQUE ORTOS BERENQUER; JOSE LUIS GONZÁLEZ CUSSAC .- Compendio de Derecho Penal, Ed. Tirant Lo Blanch, 7ª edición 2017.

MUÑOZ CONDE F. y GARCIA ARAN M. .- Derecho penal. Parte General, Valencia, ed. Tirant Lo Blanch, 9ª edición 2015.

MUÑOZ CONDE, F., *Derecho penal: parte especial*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2019. COBO DEL ROSAL, M., *Derecho penal; parte especial*, Dickinson, Madrid, 2005.

GÓMEZ RIVERO, MC., *Casos prácticos de Derecho Penal parte especial*, Tirant lo Blanch, Valencia, 2015.

#### TEXTOS LEGALS:

Constitució, Codi Penal, Llei d' Enjudiciament Criminal, Llei Orgànica del Poder Judicial, Llei Orgànica General Penitenciària.

## Programari

Aquesta assignatura farà servir el programari bàsic del paquet d'office 365